

ИЗИСКВАНИЯ

**ЗА РЕЖИМА НА ОБСЛУЖВАНЕ НА ТРАНЗИТНИТЕ СМЕТКИ,
СМЕТКИТЕ ЗА НАЛИЧНОСТИ И
ПЛАЩАНИЯТА В СЕБРА**

I. Режим на обслужване на транзитни сметки в банките

1. Транзитните сметки се използват за целите на събиране и централизиране на постъпленията в национална валута (включително и суми, представляващи възстановени плащания) на съответните разпоредители с бюджет и при прилагането на *чл. 156 от ЗПФ*.

2. Транзитните сметки, обслужвани от банките, функционират при следния базисен режим:

2.1. събраните суми са с режим на централизация съгласно **т. 75** от указанието;

2.2. от транзитната сметка не може да се извършват никакви други плащания, освен преводите на суми по сметката с лимити в БНБ и служебни операции на банките за коригиране на грешки съгласно *чл. 96 от Закона за платежните услуги и платежните системи*;

2.3. датата на последната служебна централизация и зануляване на транзитните сметки за годината се определя от МФ и БНБ в указанията за годишното приключване на банковите сметки на бюджетните организации по *чл. 151, ал. 4 от ЗПФ*;

2.4. при служебна централизация от обслужващите банки, както и в случаите, когато по нареждане на титуляря се извършват преводи от транзитна сметка към съответната сметка в БНБ задължително следва да са попълнени реквизитите "Код в СЕБРА/идентификатор за централизация на титуляря" и "Код за централизация" съгласно изискванията на *т. 10.18 и 10.19 от ДДС № 03/2023 г.*

3. При промяна на базисния режим на централизация на транзитни сметки банките се уведомяват предварително със съвместно писмо/указание на МФ и БНБ.

4. За конкретни сметки и титуляри МФ може да определи да се прилага друг режим на централизация – ежедневна или веднъж месечно (съгласно **т. 75-буква „а“** и **т. 77- буква „в“** от указанието), както и допускането на възможност за извършване на други плащания от транзитната сметка освен тези по **т. 2.2** от това приложение. Конкретните периоди за централизиране, както и допускането на възможността за извършване на други плащания от конкретни транзитни сметки се определят в писмото на МФ по **т. 15** от това приложение до съответната банка или с отделно писмо на МФ (в случай, че такива промени се направят след стартирането на обслужването на съответните транзитни сметки).

5. Обичайно за едно лице се прилага една транзитна сметка. Откриването на повече от една транзитна сметка се допуска по изключение, въз основа на съответното писмо на МФ.

6. За останалите аспекти на банковото обслужване на транзитните сметки се прилагат приложимите за такива сметки изисквания за банково обслужване съгласно съответните указания и писма на МФ и БНБ.

II. Режим на обслужване на сметките за наличности в банките

7. Сметките за наличности са предназначени за съхраняване на средства за касови операции в брой, закупуване на чуждестранна валута и други операции, определени от МФ и са с режим на периодично служебно централизиране (зануляване) от обслужващата банка към посочената в писмото на МФ по **т. 15** от това приложение сметка с лимити в БНБ.

8. Сметките за наличности, обслужвани от банките, функционират при следния базисен режим:

8.1. сметките за наличности се захранват само със суми, постъпили въз основа на бюджетни платежни искания, инициирани от титуляря на тази сметка или с директен дебит срещу съответната сметка с лимити в БНБ. По тях не може да постъпват други преводи. Ако са налице такива случаи, обслужващата банка по нареждане на титуляря ги прехвърля по транзитната сметка;

8.2. от сметката за наличности могат да се извършват само следните операции:

а) теглене на суми в брой;

б) закупуване на чуждестранна валута в брой;

в) закупуване на чуждестранна валута чрез превеждане от сметката за наличности по сметка за чуждестранна валута на титуляря, включително по техническа сметка в чуждестранна валута (сметка с идентификатор за вид сметка 39);

г) директно нареждане на валутен превод чрез задължаване на сметката за наличности с равностойността в национална валута на превода и на свързаните с него разноси за сметка на бюджетната организация съгласно *чл. 151, ал. 3, т. 2 от ЗПФ*;

д) преводи за безкасово изплащане на чистите възнаграждения на персонала (т.е. сумите след приспадане на данъците, осигуровките и другите удържки за сметка на персонала и добавяне на други начисления към възнагражденията) или за получатели на помощи, обезщетения и други подобни бенефициенти;

е) извършване на разходи и погасяване на задължения на бюджетната организация чрез картови плащания (не се прилага за сметките за наличности, обслужвани от БНБ). Прилагането на тази възможност не следва да възпрепятства извършването на другите допустими операции и да нарушава определения за тази сметка режим на обслужване и централизация;

ж) захранване на техническа сметка (сметка с идентификатор 39) на титуляря за извършване на последващи разплащания;

з) служебни операции на банката за коригиране на грешки съгласно *чл. 96 от Закона за платежните услуги и платежните системи*.

8.3. Сметките за наличности са с режим на централизация съгласно **т. 76** от указнието;

8.4. датата на последната служебна централизация и зануляване на сметките за наличности за годината се определя от МФ и БНБ в указанията за годишното приключване на банковите сметки на бюджетните организации по *чл. 151, ал. 4 от ЗПФ*;

8.5. при служебна централизация от обслужващите банки, както и в случаите, когато по нареждане на титуляря се извършват преводи от транзитна сметка към съответната сметка в БНБ задължително следва да са попълнени реквизитите "*Код в СЕБРА/идентификатор за централизация на титуляря*" и "*Код за централизация*" съгласно изискванията на *т. 10.18 и 10.19 от ДДС № 03/2023 г.*

9. При промяна на базисния режим на преводи от сметки за наличности към сметки в БНБ банките се уведомяват предварително със съвместно писмо/указание на МФ и БНБ.

10. За конкретни сметки за наличности и титуляри МФ може да определи да се прилага месечен режим на централизация (съгласно **т. 76-буква „а“** от указанието), както и допускането на възможност за извършване на други плащания от сметката освен тези по **т. 8.2** от това приложение (включително и плащания на суми по публични държавни и общински вземания). Режимът за централизация, както и допускането на възможността за извършване на други плащания от конкретни сметки за наличности се определят в писмото на МФ по **т. 15** от това приложение до съответната банка или с отделно писмо на МФ (в случай, че такива промени се направят след стартирането на обслужването на съответните сметки за наличности).

11. Обичайно за един титуляр се прилага една сметка за наличности. Откриването на повече от една сметка за наличности се допуска по изключение, въз основа на съответното писмо на МФ.

12. За останалите аспекти на банковото обслужване на сметките за наличности се прилагат приложимите за такива сметки изисквания за банков обслужване съгласно съответните указания и писма на МФ и БНБ.

III. Допълнително изискване към титулярите на транзитни сметки и сметки за наличности

13. Неусвоените парични средства в брой, както и постъпилите в касата на бюджетната организация суми се внасят своевременно по съответната транзитна сметка при спазване на изискванията на *чл. 4а* от *Закона за ограничаване на плащанията в брой*.

IV. Стартиране на обслужването на плащанията в СЕБРА, транзитните сметки и сметките за наличности

14. Стартирането на обслужването на плащанията в СЕБРА, транзитните сметки и сметките за наличности се извършва въз основа на писма на МФ до БНБ и съответните банки.

15. В писмата на МФ до БНБ и банките се посочва следното:

- а)** номерът на сметката в БНБ, по която следва да се централизират средствата от транзитните сметки и сметките за наличности;
- б)** номерата и наименованията на десетразрядните кодове, които ще се прилагат за плащанията в СЕБРА;
- в)** номерата на десетразрядните кодове за централизацията на транзитните сметки и сметките за наличности (за случаите, когато няма код по **буква „б“** например когато титулярят няма да извършва плащания чрез СЕБРА);
- г)** наименованията на титулярите на транзитните сметки, сметките за наличности и десетразрядните кодове в СЕБРА;
- д)** клонът на банката, обслужваща/поемаща да обслужва съответните транзитни сметки (посочването на тази информация е опционално);
- е)** изключения (ако има такива) от общия режим на обслужване на транзитни сметки и сметки за наличности съгласно **т. 4, 5, 10 и 11** от това приложение;
- ж)** датата/датите за стартиране на обслужването;
- з)** други въпроси, свързани със стартирането на обслужването. В зависимост от конкретните обстоятелства в писмото може да се включи и изискване банката да открие служебно съответните транзитни сметки и сметки за наличности. Служебното откриване на сметки в БНБ се извършва след съгласуване между МФ и БНБ.

16. Ръководителят на титуляря на сметката с лимити в БНБ или упълномощено от него лице, представя за заверка в БНБ *писмо-уведомление*, в което се посочват името и данните на определено от него лице с ръководни функции (негов заместник или друг подходящ за целта служител) от съответната бюджетна организация (подведомствен разпоредител или друга бюджетна организация, включена в съответната първостепенна система в СЕБРА) или юридическо лице по *чл. 154, ал. 15/чл. 156* от *ЗПФ*, което ще упълномощава лицата, които да инициират бюджетни платежни искания, да се разпореждат със средствата по сметката за наличности и транзитната сметка (за случаите по **т. 2.2** и **т. 4** от това приложение).

17. Определянето или упълномощаването на лица по **т. 16**, които не са ръководители на съответната бюджетна организация следва да е в съответствие с изискванията на *ЗПФ*

и/или други нормативни или административни разпоредби по отношение на лицата, на които ръководителят може да делегира такива правомощия.

18. Ръководителят на титуляря на сметката с лимити може да упълномощава не повече от две лица, които да подписват (самостоятелно и независимо един от друг) вместо него писмата-уведомления по т. **16** за съответната първостепенна система в СЕБРА. Такова упълномощаване се извършва чрез едно пълномощно.

19. След заверка от БНБ, удостоверяваща верността на подписа, *писмото-уведомление* по т. **16** се изпраща до съответния определен служител, който го представя в обслужващата го банка, заедно със спесимени от подписи и останалите необходими документи за такова банково обслужване.

20. Образците на *писмата-уведомления* и *пълномощните* по т. **16** и **18** се определят и актуализират от МФ, след съгласуване с БНБ. Актуализираните образци на *писмата-уведомления* и *пълномощните* се публикуват на интернет-страницата на МФ www.minfin.bg (в раздел *Методология на отчетността* – в секциите за банково обслужване и макети).

21. Не се изготвя и не се заверява в БНБ писмо-уведомление по т. **16**:

- а) когато съответната бюджетна организация няма да инициира бюджетни платежни искания (например в случаите когато тя ще има само транзитна сметка);
- б) за предоставяне на общините чрез съответните отделни първостепенни системи в СЕБРА на субсидии, трансфери и временни безлихвени заеми от централния бюджет, както и на трансфери и временни безлихвени заеми от сметки за средства от Европейския съюз (включително и авансово финансиране);
- в) за включване в СЕБРА на плащания на общините;
- г) за включване в СЕБРА на плащания на ДВУ със седалище извън град София;
- д) за включване в СЕБРА на плащания на лицата по чл. 13, ал. 4 от ЗПФ и други първостепенни разпоредители с бюджет, когато са със седалище извън град София;
- е) в други случаи, определени със съвместни указания на МФ и БНБ или указания/писма на МФ.

22. В случаите по т. **21** – букви „б“, „д“ вместо писмото-уведомление по т. **16** общината, респективно ДВУ и бюджетната организация по чл. 13, ал. 4 от ЗПФ, представят в съответната обслужваща банка писмо, в което изрично се посочват имената на лицата, техните длъжности и лични данни (ЕГН, лична карта - №, дата на издаване и от кого е издадена картата), които ще подписват от името на съответната бюджетна организация бюджетните платежни искания чрез предвидения за това десетразряден код в СЕБРА. Това писмо следва да бъде подписано при спазване на изискването за делегиране на правомощия съгласно т. **17** от следните две лица:

- а) **за общината** – от кмета на общината (в негово отсъствие – от съответния зам. кмет) и от секретаря, главния счетоводител или директора (началника) на звеното за общинския бюджет и финанси;
- б) **за ДВУ** – от ректора (в негово отсъствие – неговия заместник) и от главния счетоводител или ръководителя на звеното за бюджет и финанси или друго лице с подобна длъжност в зависимост от структурата на държавното висше училище;
- в) **за лицата по т. 21** – буква „д“ - от съответния ръководител (в негово отсъствие – неговия заместник) и от главния секретар, главния счетоводител, финансовия директор или друго лице с подобни длъжности в зависимост от управленската структура на бюджетната организация.

В случаите, когато се касае за подведомствена бюджетна организация, обслужвана в банка, различна от банката на общината/ДВУ/бюджетната организация по чл. 13, ал. 4 от ЗПФ, следва да се осигури заверяване/удостоверяване на подписите в писмото (доколкото вече не е направено такова удостоверяване/заверяване преди включването в СЕБРА), чрез някой от следните способи:

- заверяване от банката, обслужваща общината, ДВУ или бюджетната организация по чл. 13, ал. 4 от ЗПФ;
- чрез нотариална заверка или
- чрез полагането им в банката, обслужваща съответната подведомствена организация.

23. За инициирането на бюджетни платежни искания се изисква наличието на спесимени на поне две лица.

24. За разпореждането със средства от сметката за наличности и от транзитната сметка (за случаите по т. **2.2** и т. **4** от това приложение) се изисква наличието на спесимени на поне две лица.

25. Допуска се за инициирането на бюджетни платежни искания и за разпореждането със средствата от сметката за наличности и транзитната сметка (за случаите по т. **2.2** и т. **4** от това приложение) да бъдат определени различни служители/упълномощени лица на титуляря.

26. МФ може да определи със съответните писма титуляр на транзитни сметки, сметки за наличности и/или кодове в СЕБРА, предвидени за средствата и плащанията чрез СЕБРА на лицата по чл. 154, ал. 15/чл. 156 от ЗПФ, да бъде титулярят на сметката с лимити или негов подведомствен разпоредител с бюджет/негово структурно звено. В тези случаи могат да бъдат упълномощени съгласно т. **16** и **18** служители/представители на лицата по чл. 154, ал. 15/чл. 156 от ЗПФ, които да инициират бюджетни платежни искания от съответния код в СЕБРА и/или да се разпореждат със средствата по съответната сметка за наличности и/или съответната транзитна сметка.

V. Прекратяване на обслужването на плащанията в СЕБРА, транзитните сметки и сметките за наличности

27. Прекратяване на обслужването на плащанията в СЕБРА, транзитните сметки и сметките за наличности в СЕБРА се извършва въз основа на писмо/указание на МФ или съвместно указание на МФ и БНБ, в което се посочва:

- а)** десетразрядните кодове и наименование на съответните титуляри за които се прекратява обслужването;
- б)** датата, от която се прекратява обслужването от съответната банка, като в писмото може да бъде определена и датата на последната централизация на транзитните сметки и сметките за наличности;
- в)** друга уместна информация при прекратяването на обслужването.

VI. Режим на обслужване в БНБ

28. За транзитните сметки и сметките за наличности, обслужвани от БНБ, се прилагат изискванията на раздели **I** и **II** от това приложение, като наличностите на транзитните сметки се централизират към съответната сметка съгласно т. **78** от указанието (веднъж седмично - в последния работен ден на седмицата и в последния работен ден на месеца), доколкото не е определен друг ред.

29. При необходимост от плащания в чуждестранна валута от обслужвани от БНБ сметки в национална валута и кодове в СЕБРА към първостепенни системи, администрирани от Националния фонд (код 9817), *без* първостепенна система 980 *****, се допуска извършване-то на такива плащания от транзитни сметки при следните условия:

а) когато съответният титуляр-наредител на плащането няма открита „сметка за наличности“ в системата от сметки и кодове на тези първостепенни системи;

б) захранване на „транзитната сметка“ със съответната равностойност в национална валута чрез инициране на бюджетно платежно искане или чрез нареждане на директен превод от сметката с лимити по реда, предвиден за извършване на такъв превод от сметките с лимити в БНБ;

в) когато банковите такси и комисионни, произтичащи от извършването на тези валутни преводи не са допустим разход и тези разноски се поемат по общия ред от бюджета на съответния титуляр на сметката или от бюджета на неговия първостепенен разпоредител с бюджет, в БНБ се представя писмено съгласие от съответния разпоредител с бюджет за поемане на тези разноски заедно с нареждането на съответния валутен превод.

(Забележка: наличните към настоящия момент първостепенни системи на Националния фонд, за които се прилага тази разпоредба са: 981*****, 982*****, 983*****, 986*****, 987***** и 989*****).

30. При включване в СЕБРА на ДВУ със седалище извън град София и на други бюджетни организации по чл. 154, ал. 7 от ЗПФ, които ще са титуляри на сметките с лимити в БНБ, откриването на сметките с лимити се извършва по съответните процедури и правила на БНБ, които се публикуват на интернет-страницата на МФ www.minfin.bg (в раздел *Методология на отчетността*>Банково обслужване и платежни процедури>*Методологически въпроси*), доколкото при конкретното включване МФ не е съгласувало с БНБ друг подход и процедури.

VII. Други въпроси

31. За лицата по чл. 171 от ЗПФ се прилагат разпоредбите на приложението, приложими за лицата по чл. 13, ал. 4 от ЗПФ, доколкото не е определено друго със съвместно писмо на МФ и БНБ или със съответното писмо на МФ до банката при включването в СЕБРА и/или поемането на обслужването на транзитни сметки и/или сметки за наличности на такива лица.